

Poziv na akciju: Podržimo inkluzivno obrazovanje djece

Povodom desete obljetnice prijelomne presude Europskoga suda za ljudska prava o segregaciji romske djece u obrazovanju, organizacije za ljudska prava i jednakost* pozivaju na ulaganje dvostrukih napora kako bi sva djeca bila zajedno uključena u obrazovni proces u skladu s europskom posvećenošću dostojanstvu, jednakosti i ljudskim pravima.

Slučaj D.H. odnosio se na pritužbu 18-oro romske djece koja su bila smještena u neodgovarajuće specijalne škole za djecu s mentalnim i intelektualnim poteškoćama. 13. studenog 2007. Europski je sud za ljudska prava presudio da su djeca pretrpjela diskriminaciju u obrazovanju, što je zabranjeno prema međunarodnom i europskom pravu.

Tužba 18-oro djece pokrenula je aktivnosti diljem Europe radi prestanka odvajanja i smještaja romske djece u ispodprosječne obrazovne institucije. Unatoč ovim naporima, prestanak segregacije još uvijek nije uspio. Naprotiv, premda je uključenost Roma u obrazovanje u stalnom porastu širom Europe, segregacija u školama se vidno pogoršava, kako je navedeno u najnovijem priopćenju Europske komisije o srednjoročnom izvješću o provođenju Okvirne strategije EU za uključivanje Roma.

Djeca smještena u odvojene razrede žrtve su diskriminacije. Ako se obrazuju odvojeno, loše su osposobljeni da se nose s kompleksnošću naših različitih društava. Odvojeno obrazovanje uskraćuje Romima i drugim manjinama, djeci s invaliditetom i djeci migrantima, kao i djeci većinske zajednice, pogodnosti inkluzivnoga obrazovanja i prednosti koje pruža različitost za funkcionalnu demokraciju i, iznad svega, za ljude. Dodatno, ispodprosječno obrazovanje koju ova djeca dobivaju ozbiljno ograničava njihove šanse u svim područjima i šteti kvaliteti njihova života.

Presuda u slučaju D.H. Europskoga suda stigla je prekasno za djecu koja su uložila tužbu. Naime, u vrijeme kada je dosuđena, oni su imali dvadesetak godina. Zajedno sa stotinama tisuća Roma širom Europe bili su nedovoljno obrazovani i osuđeni na življenje od slabo plaćenih poslova i isključenost.

Pored legalnih obveza država da primjenjuju europsko anti-diskriminacijsko zakonodavstvo i međunarodne ugovore o ljudskim pravima koje su potpisale, duh Agende 2030 o održivome razvoju „ne ostaviti nikoga po strani“, pruža snažan poticaj za obnovu predanosti u stvaranju inkluzivnoga obrazovanja.

Kako bi se pratio napredak, države bi također trebale udvostručiti napore za širenje spoznaja, kao i prikupljati i objavljevati podatke iz ovoga područja, s dužnim poštivanjem prava na privatnost i zaštitu podataka.

**Ured Visokog povjerenika za ljudska prava UN-a, OSCE/ODIHR, Agencija za temeljna prava EU, Equinet, ENNHRI*